

BARNEOMBUDET

Justis- og politidepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref:	Vår ref:	Saksbeh:	Arkivkode:	Dato:
	10/01206-2	Janicke Sæther Olsen	008;O;VOK	13.9.2010

Høringsnotat - endringer i voldsoffererstatningsloven

Vi viser til høringsbrev datert 15. juni 2010 med forslag om endringer i voldsoffererstatningsloven.

Ingress

Barneombudet er positiv til foreslåtte endringer i voldsoffererstatningsloven. I tillegg oppfordrer Barneombudet departementet om å foreslå endringer i regler om foreldelse for straffbare handlinger begått mot barn. Ingen foreldelsesfrist bør begynne å løpe før barnet er fylt 18 år.

Mandat

Barneombudet skal i henhold til lov og instruks arbeide for at barns behov, rettigheter og interesser blir tatt tilbørlig hensyn til på alle samfunnsområder. Ombudet skal særlig følge med på at lovgivning til vern om barns interesser blir fulgt, og at norsk rett samsvarer med de forpliktelser Norge har etter FNs konvensjon om barnets rettigheter. Ombudet skal av eget tiltak, eller som høringsinstans, ivareta barna sine interesser i samband med planlegging og utgreiing på alle felt, foreslå tiltak som kan styrke barns rettsikkerhet, med mer. Ombudet sitt mandat er begrenset til barn fyller 18 år.

Høringsuttalelse

Voldsoffererstatningsordningen gir voldsofre et rettskav på erstatning fra staten når skadevolder ikke gjør opp for seg. I 2007 var pårørende sin rett til erstatning utvidet, og det ble presisert at barn som har opplevd vold mot en nærstående person har rett til voldsoffererstatning dersom hendelsen er egnet til å skade barnets trygghet og tillit.

Justisdepartementet foreslår å endre forskrift om klagebehandling. Begrunnelsen er ønske om å effektivisere saksbehandlingen og redusere saksbehandlingstiden. Videre foreslås det et nytt annet ledd i voldsoffererstatningsloven § 1. Årsaken er kravet om en staffbar handling, og de utfordringer dette har gitt i forhold til uskyldspresumpsjonen i EMK artikkel 6 nr. 2. Forslaget innebærer ingen realitetsendring med hensyn til hvem som kan få voldsoffererstatning eller endring i beviskravet om klar sannsynlighetsovervekt. Presiseringen er gjort med tanke på de tilfeller der skadevolder er frifunnet for straffansvar eller straffesaken er henlagt. Persongrupper som er omfattet av § 1 første ledd kan få

erstatning etter andre ledd. Det vil si at også barn og etterlatte kan får voldsottererstatning selv om det ikke foreligger en staffbar handling.

Departementet foreslår ikke å endre foreldelsesreglene i saker hvor barn er utsatt for overgrep i barndommen. Istedentfor forelås en presisering av regelverket.

Det er ulik foreldelse etter strafferetten og sivilretten.

Foreldelsesfrist i strafferetten, staffeloven §§ 67 og 68:

Den strafferettslige foreldelsesfristen regnes fra **det tidspunkt den straffbare handlingen opphørte**, med unntak for seksuelle overgrep mot barn (straffeloven §§ 195, 196) eller kjønnslemlestelse, hvor regnes fristen fra den dag fornærmede fyller 18 år.

Fristen for foreldelse varierer, alt etter alvoret i handlingen. Fristen fra 2 år (dersom den høyeste lovbestemte straff er bøter eller fengsel i inntil 1 år) og opp til 25 år (dersom fengsel inntil 21 år kan idømmes).

Foreldelsesfristen i sivilretten, jfr. foreldelsesloven:

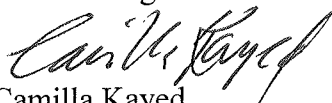
I sivilretten regnes foreldelsesfristen fra det tidspunkt skadelidte fikk, eller burde skaffet seg, **nødvendig kunnskap om skaden og den ansvarlige**. Fristen for foreldelse er 3 år etter at en fikk den nødvendige kunnskapen, men senest 20 år etter at fra den skadevoldende handlingen tok slutt. Foreldelsesfristen på 20 år gjelder ikke ved personskade dersom skaden er voldt mens den skadelidte er mindreårig.

En søknad om voldsottererstatning må være fremsatt før erstatningskravet mot skadevolderen er foreldet etter foreldelsesloven. Det er likevel tilstrekkelig at søknaden fremsettes før skadevolderens eventuelle straffeansvar er foreldet etter staffeloven eller før skadelidte fyller 21 år.

Konklusjon

Barneombudet er positiv til de foreslåtte endringer om mer effektiv saksbehandling og tilførselen av nytt annet ledd i § 1. Ombudet oppfordrer likevel departementet til på ny å se på foreldelsesreglene i straffeloven. Barneombudet ber departementet foreslå at ingen foreldelsesfrist for straffelovbrudd mot barn påbegynnes før barnet har fylt 18 år. Dette vil være særlig viktig der overgriper er en nærstående i barnets familie, og barnet i realiteten ikke har voksne som vil ivareta barnets interesser. Av hensyn til rettferdighetsforståelsen bør barnets interesser og behov for å stille overgriper stafferettslig til ansvar veie tyngre enn gjerningspersonens behov for foreldelse. Ombudet ser ikke bort fra at en forlenget foreldelsesfrist i strafferetten vil ha preventiv virkning, fordi risikoen for bli stillet stafferettslig ansvarlig, øker.

Med vennlig hilsen

Camilla Kayed
fungerende nestleder

Janicke Sæther Olsen
Seniorrådgiver